

به بهانه طرح دانشگاه بدون دخانیات

در جامعه امروز کمتر کسی است که با مضرات ناشی از مصرف دخانیات چه از نظر سلامتی و چه اقتصادی و چه فرهنگی اخلاقی آشنائی نداشته باشد اما همچنان شاهد هستیم که روز به روز مصرف این مواد افزایش یافته و این افزایش در کشورهای در حال توسعه بیشتر بچشم می خورد سوال اساسی اینجاست که چرا افراد سیگاری به سلامت خود بی توجه هستند و چرا پیامهای بهداشتی متخصصین و مسئولین تاثیر لازم را ندارد مطمئناً دلایل بسیاری برای این سؤال وجود دارد اما دو دلیل عمده را نباید نادیده گرفت .

دلیل اول اینکه پیامهای مضرات سیگار و مواد دخانی در برابر هجوم تبلیغات بسیار کم رنگ بوده و نکته مهم اینکه غالب پیام دهندگان خود بدان عمل نمی کنند بارها دیده ایم پدری را که سیگار یا قلیان می کشد ولی به فرزند خود اجازه سیگار کشیدن نداده یا او را منع می کند و بارها دیده ایم پزشکانی که سیگار را محل سلامت دانسته و خود در انظار سیگار دود می کنند ، این قبیل مثالها را می توان مصادیقی بر کم رنگ شدن پیامهای مضرات سیگار دانست آمار نشان می دهد که شیوع استعمال دخانیات در رده سنی ۱۵ تا ۲۴ سال چشم گیر بوده و رفتار این رده سنی تحت تاثیر کسانی است که بعنوان الگو انتخاب می کنند و اصولاً این الگوها از میان افرادی مثل مدیر ، معلم ، استاد ، پزشک ، پدر ، مادر و سایر شخصیت‌های انتخاب می شوند که نزد نوجوانان و جوانان ارزش عالی دارند بنابر این اگر آموزشهای ما به گونه ای باشد که این رده سنی را تحت شعاع قرار داده و محافظت کند حرکت اصولی علیه دخانیات انجام خواهد گرفت که ماندگار خواهد بود

طرحی که امروز تحت عنوان دانشگاه بدون دخانیات در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی مورد توجه قرار گرفته مهم ترین پیامش این است که بیاییم از خود شروع کنیم اگر ما بعنوان مدعیان سلامت با قلم و زبان خود بهداشت را به مردم معرفی می کنیم با رفتارهای خود نیز به جوانان و نوجوانان بیاموزیم که به گفته هایمان اعتقاد داشته و به آن عمل می کنیم . اگر دخانیات در مراکز مختلف دانشگاه مثل مراکز آموزشی ، درمانی ، بهداشتی و ادارات تابعه عملاً بعنوان یک ضد ارزش تلقی شود خود بهترین پیامی است که نه تنها بر جوانان بلکه بر همه اقشار و حتی بر سازمانها تاثیر گذاشته و بزرگترین الگوی جامعه خواهد بود .

دلیل دوم را می توان وفور این ماده مضر در سطح شهر و روستا دانست که بدون هیچ محدودیتی با ارزانه ترین قیمت در دسترس کوچک و بزرگ قرار گرفته است و افراد سیگاری استعمال دخانیات در انظار عمومی امری عادی دانسته و دود سیگار را تجاوز به حقوق دیگران تلقی نمی کنند خوشبختانه اخیراً قوانین و آئین نامه های محکمی تدوین شده که اجرای صحیح آن می تواند تاثیر قابل توجهی در کاهش و کنترل

دخانیات داشته باشد مهمترین قانونی که میتوان به آن اشاره کرد قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات است که توسط مجلس شورای اسلامی در ۲۰ ماده تنظیم و در سال ۱۳۸۵ تصویب گردید که در این قانون علاوه بر محدود کردن دخانیات در خصوص تبلیغ، تشویق، حمایت، تولید، توزیع، جرائمی برای عرضه کننده و توزیع کننده منظور شده از طرفی آئین نامه اجرائی آن در ۲۶ ماده به تصویب هیئت وزیران رسیده که ممنوعیت استعمال مواد دخانی در اماکن عمومی از مهمترین مواد آن می باشد با اجرای این قانون و آئین نامه های آن می توان امید وار شد که روند رو به رشد گرایش به مواد دخانی مهار شده و اثرات زیانبار آن کاهش یابد .

هنر بزرگ دست اندر کاران کنترل و مبارزه ملی با دخانیات پیشگیری از ورود نوجوانان و جوانان به عرضه مصرف مواد دخانی است اگر چه در راستای کمک به ترک و درمان افراد سیگاری، وجود مراکز مشاوره ترک دخانیات بصورت رایگان را نباید نادیده گرفت و هدایت افراد آماده ترک به این مراکز فرصتی است که باید آن را مغتنم شمرد .

مهندس نعمت اله سیف

مسئول بهداشت محیط معاونت بهداشتی دانشگاه